

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»
Факультет правничих наук
Києво-Могилянська школа врядування імені Андрія Мелешевича

НАПИСАННЯ І ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Методичні настанови для здобувачів,
які навчаються за освітньою програмою
«Суспільне і приватне врядування»

Київ
НаУКМА
2023

УДК 334.02
Н27

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету правничих наук
Національного університету «Києво-Могилянська академія»
(протокол № 11 від 27 листопада 2023 р.)

Рекомендовано до друку Києво-Могилянською школою врядування
імені Андрія Мелешевича
(протокол № 3 від 11 жовтня 2023 р.)

Н27

Написання і захист курсової роботи : методичні настанови для здобувачів, які навчаються за освітньою програмою «Суспільне і приватне врядування» / уклад. : Н. А. Малиш, Г. Л. Рябцев. Київ : НаУКМА, 2023. 36 с.

ISBN 978-617-7668-54-0

Наведено опис курсової роботи, подання і прилюдний захист якої є обов'язковою компонентою освітньої програми «Суспільне і приватне врядування». Визначено мету, завдання, структуру, вимоги до організації підготовки і захисту, принципи й критерії оцінювання курсової роботи. Подано рекомендації до її змістового наповнення та оформлення.

Для здобувачів, які навчаються за освітніми програмами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

УДК 334.02

ISBN 978-617-7668-54-0 (електронне видання)

© Малиш Н. А., Рябцев Г. Л., 2023
© НаУКМА, 2023

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Опис навчальної компоненти	5
2. Мета, завдання та очікувані результати	6
3. Організація виконання курсової роботи	8
4. Структурні елементи курсової роботи	10
4.1. Титульний аркуш	10
4.2. Анотація	11
4.3. Декларація академічної доброчесності	11
4.4. Зміст	11
4.5. Вступ	12
4.6. Основна частина	13
4.7. Висновки	15
4.8. Список використаних джерел	15
4.9. Додатки	16
5. Підготовка курсової роботи до захисту	18
5.1. Оформлення курсової роботи	18
5.2. Підготовка презентації	19
6. Основні принципи й критерії оцінювання	21
7. Порядок актуалізації настанов	25
Рекомендована література	26
Додаток А. Шаблон титульного аркуша	28
Додаток Б. Приклад анотації курсової роботи	29
Додаток В. Шаблон декларації академічної доброчесності	30
Додаток Г. Тематичне спрямування курсових робіт	31
Додаток Д. Приклад оформлення таблиць і рисунків	33
Додаток Е. Основні загальнонаукові та спеціальні методи дослідження	34
Додаток Ж. Рекомендації з правильного оформлення цитування й посилань	35

ПЕРЕДМОВА

Методичні рекомендації до написання і захисту курсової роботи для студентів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, які навчаються за освітньою програмою «Суспільне і приватне врядування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»¹ (далі – курсова робота), розроблено відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту»², Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти³, положення про кваліфікаційну/магістерську роботу студента НаУКМА⁴ та критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Національному університеті «Києво-Могилянська академія»⁵, з урахуванням місії, візії, цінностей та відповідно до Стратегії розвитку Національного університету «Києво-Могилянська академія на 2015-2025 роки»⁶.

¹ <http://kmsgov.ukma.edu.ua/uk/osvitni-prohramy/214-osvitnia-prohrama-suspilne-ta-privatne-vriaduvannia>

² <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-281-publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti>

³ <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-281-publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti>

⁴ https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/971-polozhennia-pro-kvalifikatsiinu-mahistersku-robotu-studenta-naukma

⁵ https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2541-polozhennia-pro-kryterii-otsiniuvannia-znan-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-v-naukma

⁶ https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/583-stratehiia-rozvytku-naukma-na-2015-2025-r-r

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ КОМПОНЕНТИ

Курсова робота є обов'язковою компонентою освітньої програми «Суспільне і приватне врядування» першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» Києво-Могилянської школи врядування імені Андрія Мелешевича (надалі – Школа) і має обсяг 3 кредити ЄКТС. Здобувачі, які навчаються за програмою, виконують курсову роботу в шостому семестрі.

Формою підсумкового контролю виконання курсової роботи є диференційований залік, що складається з подання курсової роботи в установленому порядку та її захисту прилюдно перед комісією. Одержані здобувачами наукові результати дослідження можуть бути представлені на науково-практичних конференціях.

Усі курсові роботи перевіряють на дотримання норм академічної доброчесності, які визначені Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА⁷.

Усі курсові роботи оприлюднюють у репозитарії Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Курсова робота є одноосібною працею здобувача, яку він має подати у форматі .pdf на електронну адресу Києво-Могилянської школи врядування імені Андрія Мелешевича kmsgov@ukma.edu.ua не пізніше, аніж за добу до дня захисту⁸.

За своїм змістовним наповненням курсова робота має бути спрямована на вирішення конкретної суспільної проблеми.

Назву (тему) курсової роботи автор обирає самостійно та узгоджує з науковим керівником.

Курсова робота повинна бути підписана студентом, підписана та оцінена керівником курсової роботи.

Рекомендації до змістовного наповнення обов'язкових структурних елементів курсової роботи наведені в розділі 4 цих настанов, шаблон титульного аркуша – в Додатку А, шаблон Декларації академічної доброчесності – в Додатку Б, шаблон анотації курсової роботи – в Додатку В, тематичне спрямування курсових робіт – у Додатку Г. Оформлення курсової роботи має відповідати вимогам, визначеним у розділі 5, оцінювання виконання, презентації та захисту відбувається за критеріями, наведеними в розділі 6.

⁷ https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/577-polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-zdobuvachiv-osvity-u-naukma

⁸ Якщо інше не визначено рішенням вченої ради.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Курсова робота за фахом зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» освітнього ступеня «бакалавр» виконується відповідно до освітньої програми та прописаних у стандарті вищої освіти інтегральної, спеціальних, фахових компетентностей і програмних результатів навчання.

Метою виконання курсової роботи є:

- закріплення й поглиблення теоретичних знань, що отримані студентами під час вивчення навчальних дисциплін обов'язкової компоненти освітньої програми;

- розвиток фахових умінь і навичок наукового дослідження, теоретичного обґрунтування проблем та результатів, аналізу та рекомендацій щодо вирішення суспільної проблеми, що стосується державного управління, адміністрування, приватного й суспільного врядування, місцевого самоврядування.

Виконання курсової роботи спрямовано на опанування здобувачами:

- інтегральної компетентності – здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

- загальних компетентностей:

- здатності вчитися та оволодівати сучасними знаннями;

- здатності бути критичним і самокритичним;

- здатності планувати та управляти часом;

- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

- здатності до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

- здатності спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

- здатності спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня;

- спеціальних компетентностей у частині:

- здатності використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ;

- здатності впроваджувати інноваційні технології в управлінській діяльності;

- здатності готувати проєкти управлінських рішень;

- здатності до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування;

здатності до імплементації кращих українських та міжнародних практик суспільного врядування.

Виконання курсової роботи сприяє досягненню результатів навчання в частині:

- використання базових знань з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства;

- застосування норм і правил професійного спілкування українською мовою;

- знання структури та особливостей функціонування сфери публічного управління та адміністрування;

- знання стандартів, принципів і норм діяльності за тематикою дослідження;

- знання основних нормативно-правових актів і положень законодавства за тематикою дослідження;

- використання технологій вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень;

- здійснення пошуку та узагальнення інформації, формулювання рекомендацій за тематикою дослідження;

- використання методів аналізу та оцінювання державних програм;

- використання даних статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності;

- застосування інструментів розроблення та реалізації проєктів розвитку громад з використанням досвіду та кращих практик суспільного й приватного врядування.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Відповідальність за організацію виконання курсової роботи несе завідувач Школи.

Завідувач Школи має організувати:

- призначення й затвердження наукових керівників курсових робіт відповідно до календарних графіків освітнього процесу і з урахуванням побажань здобувачів;

- залучення, за потреби, зовнішніх консультантів (рецензентів) курсових робіт – представників органів державної влади, місцевого самоврядування, наукових установ, закладів вищої освіти, громадських і міжнародних організацій;

- перевірку курсових робіт на дотримання норм академічної доброчесності;

- подання згідно з календарним графіком освітнього процесу для затвердження деканом факультету правничих наук складу комісії для захисту курсових робіт.

Наукове керівництво курсовими роботами здобувачів здійснюють науково-педагогічні працівники Школи. Можливе залучення для керівництва, співкерівництва курсовими роботами, консультування здобувачів і рецензування курсових робіт зовнішніх фахівців – представників органів державної влади, місцевого самоврядування, наукових установ, закладів вищої освіти, громадських і міжнародних організацій

Наукові керівники мають:

- ознайомити здобувачів із метою, завданнями, структурою, критеріями оцінювання, організацією прилюдного захисту курсових робіт;

- консультувати здобувачів із теоретичних питань щодо вибраної тематики, додаткових знань та положень написання курсової роботи;

- не пізніше, аніж у переддень захисту, підписати підготовлену курсову роботу, оцінивши її змістовне наповнення та оформлення, керуючись критеріями, наведеними в розділі 6.

Захист курсової роботи проводиться прилюдно перед призначеною комісією та за участі керівника курсової роботи.

Члени комісії із захисту курсових робіт:

- діють відповідно до Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА⁹:

⁹ https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/577-polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-zdobuvachiv-osvity-u-naukma

- установлюють регламент захисту курсових робіт (як правило, до 10 хвилин – на презентацію курсової роботи і до 5 хвилин – на відповіді здобувача на запитання під час наукової дискусії);

- визначають порядок захисту курсових робіт, ураховуючи побажання здобувачів;

- беруть участь у науковій дискусії;

- оцінюють змістовне наповнення і захист курсових робіт, керуючись критеріями, наведеними в розділі 6;

- проставляють одержані здобувачами оцінки у відомість і засвідчують їх власними підписами.

Відповідальність за дотримання навчального плану, якісне виконання курсової роботи, її відповідність нормам академічної доброчесності несуть здобувачі.

Здобувачі мають:

- у термін, визначений календарним графіком освітнього процесу, вибрати наукового керівника та отримати його згоду на здійснення керівництва курсовою роботою;

- ознайомитися із метою, завданнями, структурою, критеріями оцінювання, організацією прилюдного захисту курсових робіт;

- вибрати та узгодити з науковим керівником назву (тему) курсової роботи відповідно до її тематичного спрямування (Додаток Г);

- підготувати курсову роботу за структурою, наведеною в розділі 4;

- засвідчити власним підписом, що курсову роботу було написано з дотриманням норм академічної доброчесності (Додаток Б), надати згоду на її безоплатне використання в повному обсязі або частково в навчальних цілях;

- не пізніше, аніж за добу до дня захисту до 10:00, надіслати курсову роботу у форматі .pdf та її анотацію у форматі .docx на адресу Школи kmsgov@ukma.edu.ua;

- особисто презентувати курсову роботу під час прилюдного захисту та відповісти на питання, задані в ході наукової дискусії.

4. СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсову роботу виконують державною мовою.

За погодженням із науковим керівником курсової роботи, її можна виконувати англійською. У цьому разі назву та анотацію роботи дублюють українською.

4.1. Титульний аркуш

На титульному аркуші наводять:

- назву закладу вищої освіти, факультету й підрозділу, в якому виконано дослідження;
- назву (тему) курсової роботи державною та англійською мовами;
- назву освітньої програми;
- ініціали й прізвище здобувача;
- посаду, науковий ступінь, учене звання, ініціали й прізвище наукового керівника;
- місто, рік написання.

Шаблон титульного аркуша наведено в Додатку А.

Основним елементом титульного аркуша є наведена на ньому назва (тема) курсової роботи.

Тема курсової роботи – це згорнутий в одне речення зміст наукової проблеми (питання), на вирішення якої спрямовано дослідження.

Тема відображає ідею, мотив, спрямування дослідження й конкретну наукову проблему (питання). Не «Політика у сфері...», а «Вироблення політики у сфері...», не «Механізми регулювання...», а «Особливості механізмів регулювання...», не «Дослідження інструментів...», а «Розроблення інструментів...». Тема не може починатися словами «Проблеми розвитку...», «Дослідження...», «Вивчення», «Аналіз...».

Тему подають називним реченням без скорочення слів. Допускається поділ назви на загальну та уточнювальну частини (через двокрапку чи за допомогою дужок). Формулювання теми курсової роботи має складатися з 6...12 слів (без урахування прийменників).

Орієнтовне тематичне спрямування курсових робіт, яке відповідає основним напрямам наукових досліджень працівників Києво-Могилянської школи врядування імені Андрія Мелешевича¹⁰, наведене в Додатку Г.

¹⁰ За погодженням із науковим керівником здобувач може вибрати власну тематику досліджень.

4.2. Анотація

Анотація – це стислий виклад основних результатів дослідження українською мовою. Якщо курсову роботу виконують англійською, анотацію дублюють цією мовою.

В анотації наводять:

- прізвище та ініціали автора, назву курсової роботи, назву освітньої програми, шифр і назву спеціальності, назву закладу вищої освіти, місто, рік написання;

- прізвище та ініціали, посаду, науковий ступінь, учене звання наукового керівника;

- стислий виклад вмісту роботи загальним обсягом до 1500 знаків із пробілами (містить констатацію досягнення мети дослідження й виконання завдань);

- ключові слова (словосполучення) (5...7, у називному відмінку, через кому);

- список публікацій автора (за наявності).

Анотацію надсилають окремим файлом у форматі .docx на адресу Школи kmsgov@ukma.edu.ua одночасно з курсовою роботою.

Приклад анотації наведено в Додатку Б.

4.3. Декларація академічної доброчесності

Декларацію академічної доброчесності виконують від руки, лише українською мовою.

Шаблон декларації наведено в Додатку В.

Рекомендації з правильного оформлення цитування й посилань наведені в Додатку Ж.

4.4. Зміст

Зміст розміщують після структурного елемента «Декларація академічної доброчесності».

Зміст має містити заголовки всіх структурних елементів курсової роботи, які точно повторюють заголовки в тексті. Скорочувати заголовки в змісті, наводити їх у іншій редакції порівняно із заголовком у тексті не дозволяється.

Усі заголовки у змісті починають з великої літери з крапкою в кінці.

Останнє слово кожного заголовка з'єднують крапками з відповідним номером сторінки у крайньому правому положенні в рядку. При цьому не дозволяється використовувати слово «сторінка» чи скорочення «стор.».

Наприклад:

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	3
ДЕКЛАРАЦІЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	5
ВСТУП	6
1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ	8
1.1. Основні терміни і визначення	11
1.2. Актуальні дослідження і публікації	14
...	

4.5. Вступ

Вступ є загальною характеристикою курсової роботи.

Загальний обсяг вступу не має перевищувати 5000 знаків із пробілами (не більше чотирьох сторінок).

У вступі наводять:

- обґрунтування вибору теми дослідження (рубрика «Актуальність дослідження»);
- мету дослідження (рубрика «Мета курсової роботи»);
- завдання дослідження (рубрика «Завдання»);
- перелік використаних методів дослідження (рубрика «Методи дослідження»);
- наявності, факти апробації наукових результатів (рубрика «Апробація результатів дослідження»).

У рубриці «Актуальність дослідження» розкривають зв'язок із сучасними дослідженнями, науковими програмами, темами, грантами.

Рубрика «Мета курсової роботи» визначає запланований кінцевий результат. Із формулювання мети має бути зрозумілим, що досліджується, для чого досліджується (суспільне значення), яким шляхом досягається результат.

Типовими помилками, яких припускаються здобувачі, формулюючи мету курсової роботи, є такі:

- мета не відповідає об'єкту та/чи тематиці дослідження;
- мету сформульовано як засіб досягнення наукового результату (не можна: «Дослідити...», «Вивчити...», «Провести комплексний аналіз», «Проаналізувати...»);
- завдання в сукупності є метою дослідження (мета – «визначити й розкрити»; завдання – «1) визначити...; 2) розкрити...»).

Рубрика «Завдання» має містити перелік дій, які в сукупності дають уявлення, що потрібно зробити для досягнення мети. Формулювання кожного завдання починають дієсловом, що передбачає одержання наукового

результату (розробити, оцінити, встановити, виявити, визначити, обґрунтувати, перевірити).

Кожний розділ курсової роботи орієнтують на вирішення двох завдань. Отже кількість завдань у ній не має перевищувати шести.

Типовими помилками, яких припускаються здобувачі, формулюючи завдання курсової роботи, є такі:

- використання дієслів «вивчити», «дослідити», «проаналізувати» (тоді невідомим є науковий результат вивчення, дослідження, аналізу);
- сформульовано надмірну кількість завдань (>6);
- завдання не узгоджено з розділами курсової роботи.

У рубриці «Методи дослідження» зазначають, що саме досліджувалося кожним із вибраних методів. Основні загальнонаукові та спеціальні методи дослідження та їхній зміст наведені в Додатку Е.

У рубриці «Апробація результатів дослідження» наводять факти, що засвідчують апробацію наукових результатів курсової роботи (за їхньої наявності), а саме перелік науково-практичних конференцій, круглих столів, в яких брав участь здобувач (із зазначенням назв заходів, місць і дат проведення), а також бібліографічні описи статей і тез доповідей, опублікованих за тематикою дослідження (див. розділ 4.8).

4.6. Основна частина

Обсяг основної частини курсової роботи не має перевищувати 60 сторінок. Допоміжні матеріали, що переобтяжують її текст основної частини, але потрібні для повноти її сприйняття, подають у додатках.

Основна частина складається з трьох розділів, кожний з яких завершується висновком (обсягом не більше однієї сторінки).

У першому розділі курсової роботи узагальнюють джерельну базу дослідження, визначаючи основні терміни, що використовуватимуться в роботі, виокремлюючи етапи розвитку наукової думки за вибраною тематикою, виконуючи критичний аналіз праць науковців, виявляючи наявні суперечності й викладаючи власне ставлення до них. Науковим результатом першого розділу курсової роботи, зазвичай, є встановлення досі не вирішених питань за вибраною тематикою дослідження.

Типовими помилками, яких припускаються здобувачі під час написання першого розділу курсової роботи, є такі:

- розділ не спрямований на виконання поставлених завдань і не пов'язаний з іншими;
- на перший розділ курсової роботи припадає понад 20 % її основної частини;
- джерела є застарілими (більшості – понад 5 років);
- джерела є переважно україномовними;
- використано джерела, видані в РФ;

- не опрацьовані періодичні фахові видання;
- уміст розділу має реферативний (виключно описовий) характер (здобувачі не має чіткої власної точки зору, підміняє її неупередженістю);
- у розділі чітко не виокремлені не вирішені питання;
- висновок до розділу є зовеликим (більше однієї сторінки), не відповідає вмісту, не містить наукових результатів, лише констатуючи виконання поставлених завдань.

У другому розділі подають опис методики дослідження, здійснюють «взяття фактів» із використанням цієї методики, описують виявлені факти (чинна політика, стан нормативної та інституційної бази, наявні проблеми, досвід вирішення схожих проблем в Україні та закордоном тощо), (первинних результатів, аналог – продукт політики), порівнюють виявлені здобувачем факти з отриманими іншими науковцями. Науковим результатом другого розділу курсової роботи, зазвичай, є встановлення проблем політики і врядування, які потребують вирішення, і можливих способів їхнього розв'язання.

Типовими помилками, яких припускаються здобувачі під час написання другого розділу курсової роботи, є такі:

- розділ не спрямований на виконання поставлених завдань і не пов'язаний з іншими;
- у розділі наявний огляд джерельної бази;
- розділ не містить методології досліджень;
- факти одержані з використанням методики, опис якої (або посилання на яку) не наведений;
- розділ має виключно описовий характер (факти не аналізують, не доводять їхню достовірність і не порівнюють з одержаними іншими дослідниками);
- одержано надмірну кількість фактів (що не дозволяє їх якісно проаналізувати);
- висновок до розділу є зовеликим (більше однієї сторінки), не відповідає вмісту, не містить наукових результатів, лише констатуючи виконання поставлених завдань.

Обсяг другого розділу курсової роботи становить приблизно 40 % її основної частини.

У третьому розділі курсової роботи аналізують факти, виявлені в другому розділі, обговорюють їх, формулюючи наукові результати, порівнюючи їх з результатами інших дослідників і доводячи можливість їхнього практичного використання. Науковим результатом першого розділу курсової роботи, зазвичай, є заходи з удосконалення об'єкта дослідження й рекомендації конкретним органам влади з їхньої реалізації.

Типовими помилками, яких припускаються здобувачі під час написання третього розділу курсової роботи, є такі:

- розділ не спрямований на виконання поставлених завдань і не пов'язаний з іншими;
- не сформульовані нові наукові результати;
- наукові результати зіставлені з одержаними дослідниками, не згаданими в першому розділі;
- не наведені рекомендації з практичного використання одержаних результатів;
- висновок до розділу є завеликим (більше однієї сторінки), не відповідає вмісту, не містить наукових результатів, лише констатує виконання поставлених завдань.

Обсяг третього розділу курсової роботи становить приблизно 40 % її основної частини.

4.7. Висновки

Сутність висновків полягає у згортанні інформації, наведеної в курсовій роботі, без істотної втрати її цінності.

Типовими помилками, яких припускаються здобувачі під час написання висновків до курсової роботи, є такі:

- висновки не розпочато формулюванням поставленої мети (варто: «У курсовій роботі вирішено наукове завдання, яке полягає в...», – далі наводять формулювання мети дослідження);
- порушено порядок викладу висновків (висновки 1, 2, ... мають відповідати завданням 1, 2, ...);
- висновки не відображають результат, лише констатує виконання поставлених завдань (збігаються з анотацією);
- відсутні практичні рекомендації з використання одержаних наукових результатів;
- у висновках наявні елементи невизначеності (може, ймовірно, певно, на нашу думку, ...); їх сформульовано від імені автора («нами»); час і форма використаних у них дієслів відрізняється від теперішнього часу й dokonаної форми; однорідні члени речень не узгоджені між собою.

Обсяг висновків до курсової роботи не має перевищувати трьох сторінок.

4.8. Список використаних джерел

Список використаних джерел є обов'язковим елементом курсової роботи, який наводять після її розділів.

Здобувачі формують список у порядку появи посилань на джерела, відображаючи лише фактично використані нормативно-правові акти, результати наукових і соціологічних досліджень, статистичні дані тощо.

Джерела оформлюють, послуговуючись ДСТУ 8302:2015¹¹. Приклади оформлення наведені нижче.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книга	Тертичка В. В. Стратегічне управління : підруч. Київ: К. І. С., 2017. 932 с. Кілієвич О. І. Рябцев Г. Л., Тертичка В. В. Практикум із підготовки аналітичних документів : навч. посіб. Київ : К. І. С., 2016. 95 с. URL: http://www.ipas.org.ua/index.php/library/educational-materials/295-praktikum-iz-pidgotovki-analitichnih-dokumentiv-navch-posib
Стаття	Малиш Н. А., Москаленко С. О. Світові тенденції розвитку освіти: державно-управлінський аспект. <i>Актуальні проблеми державного управління</i> . 2021. Вип. 2 (83). С. 21-26. URL: http://www.oridu.odessa.ua/9/new_options/pdf/022/Zbirnuk-2-83-2021.pdf
Тези доповіді	Рябцев Г. Л. Пріоритети сучасної енергетичної політики. <i>Шістдесят сьомі економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки</i> : матеріали Міжнар. наук. інтернет-конф. (м. Львів, Україна – м. Переворськ, Польща, 28-29 лип. 2022 р.). Львів : ФОП Шпак В.Б. С. 68-72.
Нормативно-правовий акт	Про схвалення Стратегії енергетичної безпеки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 04 сер. 2021 р. № 907-р. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-energetichn-a907r (дата звернення: 12.12.2022).
Сторінка вебсайту	Policy Paper. <i>A Political Science Guide</i> : website. URL: https://politicalscienceguide.com/home/policy-paper/ (accessed December 13, 2022).
Дисертація	Халецька А. А. Формування державної політики соціального захисту населення в умовах макроекономічної нерівноваги : дис. ... д-ра наук з держ. упр.: 25.00.02 / НАН України ; Рада з вивч. продукт. сил України. Київ, 2010. 390 с.
Стандарт	ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. [Чинний від 2016-07-01]. URL: http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf

4.9. Додатки

Додатки подають за необхідності, щоб не переобтяжувати основну частину курсової роботи допоміжними матеріалами, наведення яких є бажаним для повноти сприйняття інформації.

¹¹ <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>

У додатках наводять таблиці, що займають більше однієї сторінки, результати соціологічних досліджень, динамічні ряди, витяги з нормативно-правових актів, рекомендовані зміни до них тощо.

5. ПІДГОТОВКА КУРСОВОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ

5.1. Оформлення курсової роботи

Роботу виконують, дотримуючись академічного стилю, уникаючи канцеляризмів і публіцистичної лексики. Текст роботи має бути ретельно відредагованим, а цитати та статистичні дані – містити посилання на джерела.

Курсову роботу готують в текстовому редакторі Microsoft Word. Рекомендований шрифт – Times New Roman, кегель – 12, інтервал між рядками – 1,5, абзацний відступ – 1,25 см. Відступи від краю аркуша зверху та знизу – 2 см, зліва – 2,5 см, справа – 1,5 см.

Сторінки курсової роботи нумерують.

Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який належить до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер не ставлять, на наступних сторінках його зазначають у правому верхньому куті без крапки в кінці.

Структурні елементи курсової роботи «АНОТАЦІЯ», «ДЕКЛАРАЦІЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» – не мають порядкового номера. Їх починають з окремої сторінки і нумерують у звичайний спосіб.

Розділи курсової роботи, перелік яких наведений у розділі 4, послідовно нумерують арабськими цифрами, починаючи з «1». Усі розділи починають з окремої сторінки.

Назву розділу відокремлюють від подальшого тексту порожнім рядком.

Підрозділи курсової роботи нумерують у межах кожного розділу двома цифрами: перша позначає номер розділу, до якого належить підрозділ, а друга – порядковий номер підрозділу в розділі. Цифри відокремлюють крапкою. Підрозділ починають на сторінці, де закінчився попередній підрозділ. Підрозділи відокремлюють порожнім рядком.

Заголовки структурних елементів і розділів курсової роботи друкують великими літерами, вирівнюючи їх за центром, без абзацного відступу.

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовків не ставлять.

Рисунки і таблиці подають безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше.

Їх нумерують у межах кожного розділу двома цифрами: перша позначає номер розділу, до якого належить елемент, а друга – порядковий номер елемента в розділі. Цифри відокремлюють крапкою (наприклад, перший за ліком рисунок розділу 2 позначають у його назві «Рисунок 2.1», у

тексті – «рис. 2.1»). Якщо таблицю розміщено на двох сторінках, строки заголовків (шапку таблиці) дублюють відповідними засобами Microsoft Word.

Приклад оформлення рисунків і таблиць наведено в Додатку Д.

У разі використання дослівно запозиченого тексту (пряме цитування) його подають у лапках. Посилання на джерело, з якого запозичено цитування, наводять у квадратних дужках. У них зазначають номер посилання, що має співпадати з номером відповідного джерела у списку використаних джерел, і номер сторінки джерела (наприклад: [2, с. 75]).

У разі недослівного запозичення текст у лапки не беруть, але при цьому роблять посилання так, аби було чітко зрозуміло, де починається і де закінчується запозичення.

5.2. Підготовка презентації

Захист курсової роботи супроводжується її мультимедійною презентацією у форматі .ppt.

Рекомендована структура презентації є такою:

Слайд 1: Назва курсової роботи, прізвища її автора та наукового керівника.

Слайд 2: Актуальність дослідження.

Слайд 3: Мета дослідження.

Слайд 4: Методи дослідження.

Слайд 5¹²: Поставлене завдання та науковий результат, який йому відповідає.

Слайд 6: Рекомендації органам влади.

Готуючи презентацію, варто:

- спрощувати лексичні конструкції і надавати перевагу простим реченням;
- розміщувати на одному слайді не більше 15 рядків тексту;
- розташовувати в одному рядку не більше 36 знаків (із пробілами);
- вирівнювати текст ліворуч;
- відокремлювати текстові блоки більшими інтервалами, аніж в абзацах;
- не проставляти розділові знаки в кінці рядків;
- використовувати шрифт чорного (темного) кольору на білому (світлому) фоні;
- використовувати шрифт без зарубок (sans serif fonts) – Calibri, Arial тощо;
- підкреслювати лише гіперпосилання;

¹² Кількість цих слайдів має відповідати кількості поставлених завдань.

- застосовувати кегель: для заголовків – не менше 28 pt, для основного тексту – не менше 20 pt, для тексту в таблицях і на ілюстраціях – не менше 16 pt;
- залишати відступи не менші, аніж 1 см із кожного боку;
- нумерувати слайди у верхньому правому куті кеглем 14...16 pt.

6. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ Й КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Формою підсумкового контролю виконання курсової роботи є диференційований залік, що складається з подання та прилюдного захисту курсової роботи.

Оцінювання здобувачів здійснюють відповідно до чинних у НаУКМА правил^{13, 14} за 100-бальною шкалою, виходячи зі складових, наведених нижче.

Характеристика	Максимальна кількість балів
Підписану здобувачем і науковим керівником курсову роботу до 10:00 дня диференційованого заліку надіслано у форматі .pdf на електронну адресу Школи kmsgov@ukma.edu.ua ; обсяг, структура і змістове наповнення курсової роботи відповідає цим настановам	60
Курсову роботу презентовано на науково-практичній конференції (наявна ґрунтовна, структурована доповідь; дотримано регламент виступу; надано відповіді на запитання під час наукової дискусії)	40

Разом: 100

Змістове наповнення та оформлення курсової роботи оцінюють її наукові керівники, змістове наповнення й прилюдний захист на науково-практичній конференції – члени комісії із захисту курсових робіт. Оцінюючи курсову роботу, наукові керівники враховують відповідність вимогам, викладеним у розділі 5.

Змістове наповнення та оформлення курсової роботи оцінюють її наукові керівники, змістове наповнення й захист – члени комісії із захисту курсових робіт.

Прилюдний захист курсової роботи відбувається державною мовою. За погодженням із комісією, можливий захист роботи англійською.

Зазвичай, тривалість захисту кожної курсової роботи становить 15 хвилин, з яких 10 триває її презентація і 5 – сесія запитань і відповідей під час наукової дискусії.

За результатами захисту курсових робіт комісія формує оцінки, які голова комісії вносить до відомості.

¹³ https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2541-polozhennia-pro-kryterii-otsiniuvannia-znan-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-v-naukma

¹⁴ https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/2766-polozhennia-pro-reitynhovu-systemu-otsiniuvannia-znan-i-kompetentnostei-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-naukma

Основні критерії їхнього визначення наведені нижче.

Оцінка			Характеристика
національна	рейтингова	ЄКТС	
Відмінно	91–100	A	Курсову роботу виконано самостійно і вчасно. Вона є змістовною, завершеною, оформленою відповідно до вимог. Курсова робота містить усі обов'язкові структурні елементи; сформульована в ній проблема є актуальною; мета вирішення проблеми відображає суспільні цінності. Тема розкрита повністю. Результати досягнення мети є конкретними. Зміст роботи відповідає заявленому плану. Для аналізу та вирішення проблеми використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. Використані різноманітні джерела інформації. У роботі наявна особиста позиція автора щодо досліджуваної проблеми. Захист відбувся на основі ґрунтовної і структуровано побудованої доповіді та презентації з належною аргументацією. Здобувачем дотримано регламент виступу. Він коротко і доступно представив дослідження. Надано вичерпні та аргументовані відповіді на всі запитання, задані під час наукової дискусії
Добре	81–90	B	Курсову роботу виконано самостійно і вчасно. Вона є змістовною, завершеною, оформленою відповідно до вимог. Курсова робота містить усі обов'язкові структурні елементи; сформульована в ній проблема є актуальною; мета вирішення проблеми відображає суспільні цінності. Тема розкрита повністю. Результати досягнення мети є конкретними. Зміст роботи відповідає заявленому плану. Для аналізу та вирішення проблеми використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. Використані різноманітні джерела інформації. У роботі наявна особиста позиція автора щодо досліджуваної проблеми. Захист відбувся на основі ґрунтовної і структуровано побудованої доповіді та презентації з належною аргументацією. Здобувачем дотримано регламент виступу. Він коротко і доступно представив дослідження. Зафіксовані незначні фактичні та мовленнєві помилки (недоречне використання іншомовних термінів, декларування положень без ґрунтового їх тлумачення). Надано вичерпні та аргументовані відповіді на всі запитання, задані під час наукової дискусії

Оцінка			Характеристика
націо- нальна	рейтин- гова	ЄКТС	
Добре	71–80	C	Курсову роботу виконано самостійно і вчасно. Вона є змістовною, завершеною, оформленою відповідно до вимог. Курсова робота містить усі обов’язкові структурні елементи; сформульована в ній проблема є актуальною; мета вирішення проблеми відображає суспільні цінності. Зміст роботи відповідає заявленому плану. Для аналізу та вирішення проблеми використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження та різноманітні джерела інформації. У роботі наявна особиста позиція автора щодо досліджуваної проблеми. Тему розкрито в повному обсязі. Подекуди трапляється помітне порушення послідовності викладення матеріалу, надмірне цитування або відсутність посилань на джерела. У роботі наявні орфографічні, пунктуаційні та стилістичні помилки. Захист відбувся на основі ґрунтовної і структуровано побудованої доповіді та презентації з належною аргументацією, однак, здобувачем не дотримано регламент виступу. Зафіксовані незначні фактичні та мовленнєві помилки (недоречне використання іншомовних термінів, декларування положень без ґрунтового їх тлумачення). Надано вичерпні та аргументовані відповіді на всі запитання, задані під час наукової дискусії
Задо- вільно	66–70	D	Курсову роботу виконано самостійно. Вона завершеною, однак, зміст роботи недостатньо структурований та не відповідає плану. Сформульована у роботі проблема є актуальною; мета вирішення проблеми відображає суспільні цінності. Робота має описовий характер. Порушена логіка викладення матеріалу. Для аналізу та вирішення проблеми використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження та різноманітні джерела інформації. Подекуди трапляється надмірне цитування або відсутність посилань на джерела. У роботі наявні орфографічні, пунктуаційні, граматичні та стилістичні помилки. Є недоліки в оформленні роботи. Під час захисту студент не достатньо чітко формулює мету роботи та її завдання, не може чітко та доступно викласти основні положення роботи. Здобувачем не дотримано регламент виступу. Відповіді на всі запитання не завжди аргументовані.

Оцінка			Характеристика
націо- нальна	рейтин- гова	ЄКТС	
Задо- вільно	60–65	Е	Курсову роботу виконано самостійно. Сформульована у роботі проблема є актуальною; мета вирішення проблеми відображає суспільні цінності. Актуальність теми, мета та завдання обґрунтовані частково, зміст роботи недостатньо структурований та не відповідає плану. Робота має описовий характер. Порушена логіка викладення матеріалу. Подекуди трапляється відсутність посилань на джерела. Робота є схематичною. У роботі наявні орфографічні, пунктуаційні, граматичні та стилістичні помилки. Є недоліки в оформленні роботи. Під час захисту студент не може чітко сформулювати мету роботи та її завдання, не може доступно викласти основні положення роботи. Здобувачем не дотримано регламент виступу. Відповіді на запитання не завжди аргументовані.
Незадо- вільно	30–59	F	Сформульована у роботі проблема є актуальною; мета вирішення проблеми відображає суспільні цінності. Однак робота не структурована, схематична. Розглянутий матеріал не розкриває тему дослідження. Науковий керівник не рекомендував роботу до публічного захисту.
Незадо- вільно	0–29	X	Курсову роботу не виконано в повному обсязі; або без поважної причини не подано до захисту вчасно; або в роботі виявлено порушення норм академічної доброчесності; або здобувачем отримано незадовільний відгук наукового керівника; або здобувач без поважної причини не з'явився на публічний захист

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за курсову роботу, може бути відрахованим із НАУКМА¹⁵.

¹⁵ П. 8.6, https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2284-polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-v-naukma

7. ПОРЯДОК АКТУАЛІЗАЦІЇ НАСТАНОВ

Ці настанови регулярно оцінюють та оновлюють із метою гарантування, що надання освітніх послуг залишається на відповідному рівні і створює сприятливе й ефективне навчальне середовище для здобувачів.

Оновлення настанов здійснюють з урахуванням запитів, очікувань, задоволеності здобувачів змістом освітньої програми «Суспільна політика і врядування»¹⁶, навчальним середовищем, процедурами оцінювання, а також сучасних викликів, потреб роботодавців і суспільства.

Підставами для внесення змін до настанов є:

- результати опитувань здобувачів, випускників програми, представників роботодавців, інших стейкхолдерів про досягнення програмних результатів навчання, формування загальних і професійних компетенцій;
- зміни на ринку праці та в потребі на фахівців спеціальності, а також нові досягнення науки в предметній області;
- ухвалення нових освітніх та/чи професійних стандартів;
- результати зовнішнього оцінювання забезпечення якості.

¹⁶ <http://kmsgov.ukma.edu.ua/uk/osvitni-prohramy/214-osvitnia-prohrama-suspilne-ta-pryvatne-vriaduvannia>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Положення про критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в НаУКМА: наказ НаУКМА від 29 груд. 2021 р. № 643. URL: https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2541-polozhennia-pro-kryterii-otsiniuvannia-znan-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-v-naukma
2. Положення про рейтингову систему оцінювання знань і компетентностей здобувачів вищої освіти в Національному університеті «Києво-Могилянська академія»: наказ НаУКМА від 06 лип. 2022 р. № 250. URL: https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/2766-polozhennia-pro-reitynhovu-systemu-otsiniuvannia-znan-i-kompetentnostei-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-naukma
3. Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА : наказ НаУКМА від 07 бер. 2018 р. № 112. URL: https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/577-polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-zdobuvachiv-osvity-u-naukma
4. Положення про кваліфікаційну/магістерську роботу студента НаУКМА : наказ НаУКМА від 02 бер. 2020 № 95. URL: https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/971-polozhennia-pro-kvalifikatsiinu-mahistersku-robotu-studenta-naukma
5. Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА : наказ від 14 чер. 2021 р. № 300. URL: https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/2284-polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-v-naukma
6. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 29 жов. 2018 р. № 1172. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-281-publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti>
7. Стратегія розвитку НаУКМА на 2015-2025 роки. URL: https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normativna-baza-naukma/14-stratehiia-rozvytku-naukma-na-2015-2025-r-r
8. Цінності Європейського простору вищої освіти. URL: <http://www.ehea2018.paris/Data/ElFinder/s2/Communique/EHEAParis2018-Communique-final.pdf>

9. Освітня програма «Суспільне і приватне врядування» першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». URL: <http://kmsgov.ukma.edu.ua/uk/osvitni-prohramy/214-osvitnia-prohrama-suspilne-ta-pryvatne-vriaduvannia>

10. ДСТУ 3008:2015. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. [Чинний від 2017-07-01]. URL: https://science.kname.edu.ua/images/dok/derzhstandart_3008_2015.pdf

11. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. [Чинний від 2016-07-01]. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>

ДОДАТОК А
Шаблон титульного аркуша

Національний університет «Києво-Могилянська академія»
Факультет правничих наук
Києво-Могилянська школа врядування імені Андрія Мелешевича

(назва курсової роботи великими літерами, українською мовою)

(назва курсової роботи великими літерами, англійською мовою)

Курсова робота

Науковий керівник

(посада, науковий ступінь, учене звання)

Виконав/ла здобувач/ка

освітньої програми

«Суспільне і приватне врядування»

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Рекомендована оцінка

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Київ

(рік захисту курсової роботи)

ДОДАТОК Б

Приклад анотації курсової роботи

АНОТАЦІЯ

Марахов К. Ю. Державне регулювання розвитку газової промисловості в умовах структурних трансформацій економіки України.

Курсова робота студента третього року навчання. Освітня програма «Суспільне і приватне врядування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», НаУКМА, Київ, 2024.

Науковий керівник – Рябцев Г. Л., доктор наук з державного управління, професор, професор Києво-Могилянської школи врядування імені Андрія Мелешевича.

У курсовій роботі проаналізовано теоретичні положення та надано рекомендації органам влади щодо державного регулювання розвитку вугільної промисловості в умовах структурних трансформацій економіки України. У першому розділі охарактеризовано вугільну промисловість як об'єкт державного регулювання, розкрито принципи, форми та механізми державного регулювання вугільної промисловості, проаналізовано світовий досвід державного регулювання розвитку вугільної промисловості. У другому розділі розкрито сучасний стан і тенденції розвитку національної вугільної промисловості, наведено етапи розвитку нормативно-правового та інституційного забезпечення регулювання, визначено детермінанти державного регулювання розвитку вугільної промисловості. У третьому розділі визначено напрями удосконалення державного регулювання розвитку вугільної промисловості України в умовах структурних трансформацій національної економіки і наведено рекомендації органам влади зі змінення підходів до такого регулювання.

Ключові слова: суспільна політика, державне регулювання, вугільна промисловість, механізми державного регулювання, інноваційний розвиток вугільної промисловості, структурні трансформації.

Список публікацій здобувача

1. Марахов К. Ю. Стратегія розвитку газової промисловості України. *Сучасне управління : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф.* (Київ, 26 трав. 2024 р.). Київ, 2024. С. 41-42.

2. Лисенко Р. П. Забезпечення сталого розвитку вугільної промисловості. *Управління для сталого розвитку : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (Київ, 15 квіт. 2024 р.). Київ : Нац. ун-т, 2024. Т. 1. С. 181-183.

ДОДАТОК В

Шаблон декларації академічної доброчесності

ДЕКЛАРАЦІЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ¹⁷

Я (прізвище, ім'я, по батькові) , студент/ка третього року навчання за освітньою програмою «Суспільне і приватне врядування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», адреса електронної пошти: (корпоративна адреса електронної пошти), засвідчую, що:

– написана мною курсова робота « (тема курсової роботи) » відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, передбачених пунктами 3.1.1-3.1.6 Положення про академічну доброчесність здобувачів НаУКМА від 07 березня 2018 року, зі змістом якого я ознайомлений/на;

– надана мною електронна версія роботи є остаточною і готовою до перевірки.

Я даю згоду:

– на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності в будь-який спосіб, у тому числі порівняння її змісту та формування звіту подібності за допомогою електронних систем StrikePlagiarism та/чи Unicheck.

– на архівування моєї роботи в репозитарії й базах даних НаУКМА для порівняння цієї та майбутніх робіт.

(дата)

(підпис)

(І. Б. Прізвище)

¹⁷ Декларація пишеться від руки.

ДОДАТОК Г

Тематичне спрямування курсових робіт

Нижче наведене орієнтовне тематичне спрямування курсових робіт¹⁸.

1. Аграрна політика.
2. Адміністративні послуги на державному й місцевому рівні.
3. Антикризове управління.
4. Брендуння регіонів і територіальних громад.
5. Державна служба і професійний розвиток.
6. Державне регулювання економіки в умовах дії воєнного стану.
7. Державний і суспільний нагляд і контроль.
8. Діяльність інститутів громадянського суспільства.
9. Діяльність територіальних громад.
10. Екологічна політика.
11. Економічна політика.
12. Енергетична політика.
13. Європейські практики врядування.
14. Інноваційна діяльність у сфері публічного управління.
15. Інформаційна політика.
16. Інформаційні технології у врядуванні.
17. Комунікації між владою, бізнесом і громадянським суспільством.
18. Лідерство та команди у врядуванні й громадському секторі.
19. Менеджмент персоналу.
20. Міське самоврядування в державах-кандидатах і членах ЄС.
21. Молодіжна політика.
22. Монетарна політика.
23. Національна безпека.
24. Належне врядування.
25. Організаційно-правова основа місцевого самоврядування.
26. Освітня політика.
27. Перехідне правосуддя.
28. Планування розвитку і співпраця територіальних громад.
29. Повоєнне відновлення.
30. Політика охорони культурної спадщини.
31. Політика реінтеграції.
32. Регіональне управління.

¹⁸ За погодженням із науковим керівником здобувач може вибрати власне тематичне спрямування дослідження.

33. Кращі практики багаторівневого врядування.
34. Кращі практики місцевого самоврядування.
35. Соціальна політика.
36. Стратегічне управління й планування.
37. Забезпечення сталого розвитку.
38. Суспільне врядування в державах-кандидатах і членах ЄС.
39. Теорія та історія суспільної політики та врядування.
40. Туристична діяльність.
41. Управління державними установами.
42. Управління комунальною власністю.
43. Управління сферою охорони здоров'я.
44. Фіскальна політика.
45. Цифрова демократія.
46. Цифрове врядування.
47. Цифрове місто.

ДОДАТОК Д

Приклад оформлення таблиць і рисунків

Еволюція управління не означає, що стратегічне управління відкидає технології оперативного управління, оперативного та стратегічного планування. Вони лише перетворюються на його складові (табл. 2.2).

Таблиця 2.2. Рамки елементів стратегічного управління

	Оперативне управління	Оперативне планування	Стратегічне планування	Стратегічне управління
Акцент	реактивність	передбачення	превентивність	творчість
Часова рамка	до 1 місяця	від 3 місяців до 1 (3*) років	3...7 (10) років	від 10 років
Технології	управління наданням доручень	аналіз політики, нейтралізація короточасних загроз	стратегування, GAP-аналіз, нейтралізація тривалих загроз	сценарне прогнозування, форсайтинг, керування ризиком

Узагальнено автором за працею [9].

Політика в сенсі policy (рис. 1.2) є предметом аналізу політики, який визначає, «що уряд робить, чому він це робить і який вплив це має» [17, с. 1].

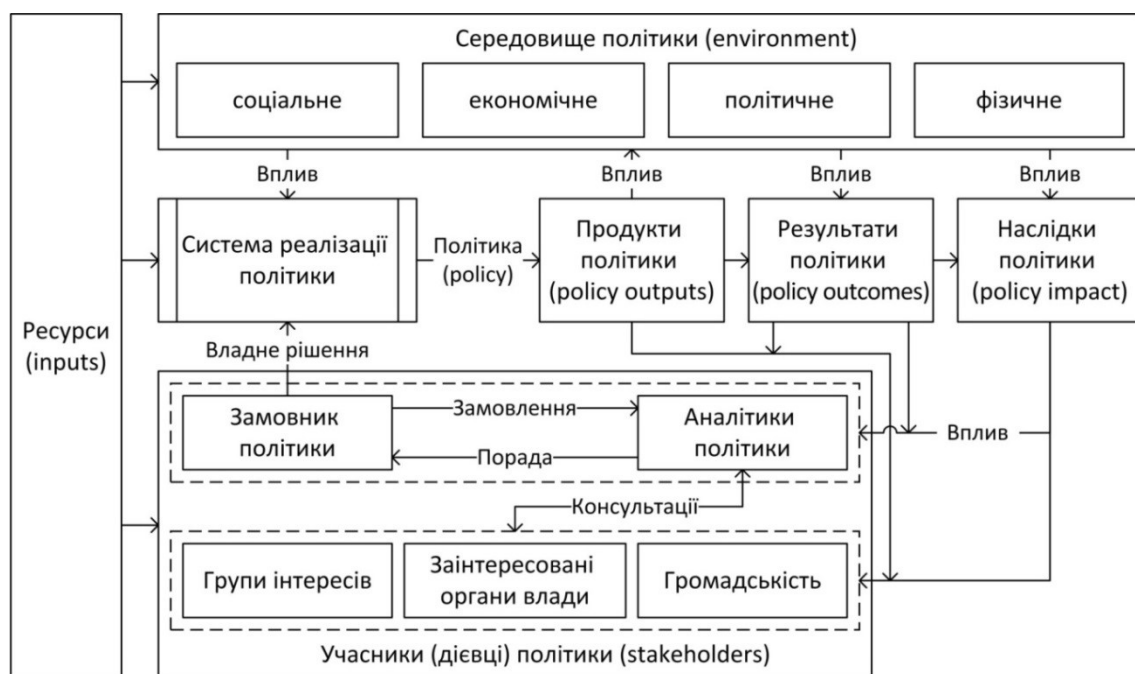

Рисунок 1.2. Суспільна політика як процес [5, с. 48]

ДОДАТОК Е

Основні загальнонаукові та спеціальні методи дослідження

Метод	Зміст
Загальнонаукові методи	
Абстрагування	Уявне виокремлення сутнісних ознак об'єкта
Аналіз	Поділ об'єкта на складові для їхнього самостійного вивчення, з'ясування тенденцій розвитку і способів функціонування
Аналогія	Перенесення характеристик відомого на невідоме
Дедукція	Одержання висновків про часткове на підставі загального
Індукція	Одержання висновків про загальне на підставі часткового
Конкретизація	Вивчення об'єкта за його частинами
Моделювання	Заміна об'єкта простішим зі збереженням його визначальних характеристик
Порівняння	Зіставлення об'єктів зі встановленням спільного й відмінного
Синтез	Об'єднання раніше виокремлених частин у ціле, в якому суперечності й протилежності послаблені
Спостереження	Здобуття знань про зовнішні ознаки та особливості об'єкта
Узагальнення	Послідовне зведення фактів в єдине ціле для виявлення типових рис і закономірностей, притаманних досліджуваному
Спеціальні методи	
Анкетування	Вивчення об'єкта за ставленням, що визначається за спеціально складеним переліком запитань
Графічний метод	Вивчення залежності між ознаками об'єктів, наведеними у вигляді рисунків
Групування	Розподіл множин об'єктів за визначеними ознаками
Експертне оцінювання	Вибір рішення за результатами опитування фахівців
Історичний метод	Виявлення закономірностей і суперечностей за вивченням розвитку об'єкта в хронологічній послідовності
Кластерний аналіз	Розподіл множин об'єктів на однорідні групи
Комплексний аналіз	Установлення зв'язків між елементами системи
Кореляційний аналіз	Вивчення співвідношення між незалежними ознаками
Періодизація	Упорядкування об'єктів за хронологічною шкалою
Прогнозування	Передбачення майбутнього стану об'єкта на основі аналізу його минулого й сучасного
Термінологічний підхід	Вивчення еволюції термінів та означуваних ними понять, їхнє уточнення, установлення субординації між ними
Тестування	Одержання опису об'єкта на основі порівняння його характеристик з еталонними

ДОДАТОК Ж

Рекомендації з правильного оформлення цитування й посилань

Цитування:

- текст цитати починають і закінчують лапками й наводять у тій самій граматичній формі, в якій її подано в джерелі;

- цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту; пропуск окремих слів, речень, абзаців допускається і позначається трьома крапками в будь-якому місці цитати;

- викладення думок інших авторів своїми словами супроводжують посиланням на джерело;

- кожену цитату обов'язково супроводжують посиланням на джерело.

Посилання в тексті роблять у квадратних дужках, зазначаючи:

- номер джерела у списку використаних джерел;

- номер сторінки джерела.

Наприклад: [23, с. 8]

Відсутність номерів сторінок у великій кількості посилань є одним із фактів, що викликає підозру в експертів, які перевіряють текст роботи на академічний плагіат.

Посилання на декілька джерел оформлюють відповідно до такого прикладу: [23; 25].

Якщо текст цитують не за першоджерелом, посилання оформлюють так: (цит. за [23, с. 8]).

Порушення правил цитування та/чи відсутність посилання на джерело запозичень можуть бути класифіковані як ознаки академічного плагіату.

Академічний плагіат – оприлюднення (часткове чи повне) наукових результатів, отриманих іншими особами, як власних, та/чи відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства.

Виявлення в курсовій роботі академічного плагіату (в будь-якому обсязі) може бути підставою для відрахування з НаУКМА¹⁹.

¹⁹ П. 3.3; https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/577-polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-zdobuvachiv-osvity-u-naukma

Навчально-методичне видання

НАПИСАННЯ І ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Методичні настанови для здобувачів,
які навчаються за освітньою програмою
«Суспільне і приватне врядування»

Електронне видання

Укладачі:
Наталія Андріївна Малиш,
Геннадій Леонідович Рябцев

Текст подано в авторській редакції